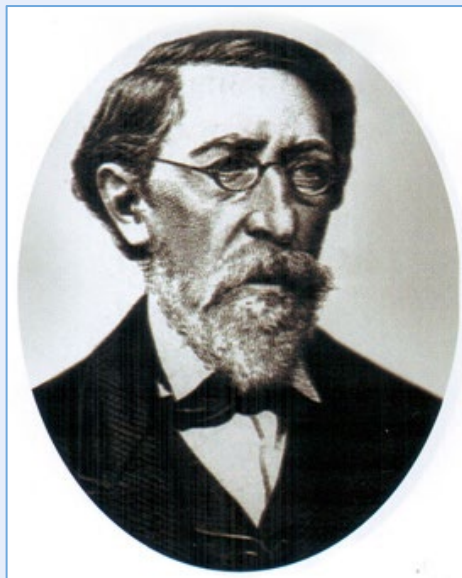

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

[#працюємо для перемоги](#)

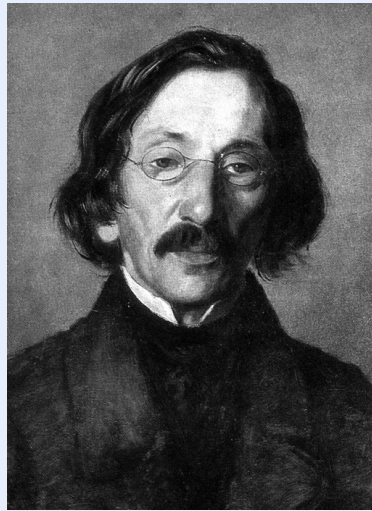
**«Не покину, –
поки згину, –
мою Україну...»**

**До 220-річчя від дня народження
Михайла Олександровича Максимовича
(1804–1873)**

Максимович Михайло Олександрович (3 [15] вересня 1804, хутір Тимківщина, нині Богуславець, Полтавська губернія – 10 [22] листопада 1873, хутір Михайлова Гора біля Прохорівки, нині Канівський район) – видатний український науковець, ординарний професор, енциклопедист, фольклорист, історик, філолог, етнограф, ботанік, поет, полеміст, архівознавець, природознавець і видавець-редактор старшинського аристократичного роду Переяславщини. Член Історичного товариства імені Нестора-Літописця та впливового родинного клану козаків-аристократів Тимковських, основоположників вітчизняної ботаніки. Перший ректор Імператорського університету Святого Володимира (зараз – КНУ ім. Тараса Шевченка).

М. Максимович, гравюра 1840-х рр.

М. Максимович, портрет 1850-х рр.

М. Максимович, фото 1865 р.

Родина

Народився в родині збіднілого дворянина Олександра Івановича Максимовича (1782–1851) – сільського судді, предки якого у XVII–XVIII століттях займали високі посади в козацькому війську, та Гликерії Федорівни Максимович, до шлюбу Тимковської (1788–1834).

Навесні 1853 р. Михайло Максимович одружився з Марією Василівною Товбич, дочкою небагатого поміщика. У них народилося двоє дітей – син Олексій (1860–1922), юрист, член Вітебського окружного суду, похований у Михайловій Горі, та дочка Ольга (1862–1893), педагогиня.

Максимович Михайло Олександрович [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Максимович Михайло Олександрович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Максимович_Михайло_Олександрович). – Назва з екрана.

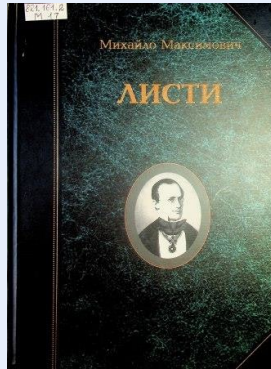
Портрети подружжя Максимовичів, виконані Т. Г. Шевченком

Основні віхи життя

1819 р. – закінчив **Новгород-Сіверську гімназію**.

1823 р. – закінчив словесний і природничий відділи філософського факультету, а згодом ще й медичний Московського університету. Залишився при університеті для науково-академічної праці, викладав ботаніку.

1833 р. – одержав учений ступінь доктора й був призначеним ординарним професором на кафедрі ботаніки.

Листи / Михайло Максимович ; [упоряд. тексту та іл., авт. вступ. ст. Віктор Короткий]. – Київ : Либідь, 2004. – 311 с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України).

Університет Св. Володимира, Київ, 1911

У травні 1834 р. М. О. Максимович був призначений професором російської словесності й деканом першого відділення філософського факультету Київського університету, а в жовтні цього ж року – затверджений на посаду ректора.

«Максимовичівка» – система українського правопису на етимологічних принципах, запропонована 1827 р. М. О. Максимовичем. У Східній Україні практично не застосовувалась. Була сприйнята в Галичині на «Соборі руських учених» у жовтні 1848 р. На Закарпатті створена на основі максимовичівки система Панькевича вживалась з 1920-х до 1940-х рр. Головний принцип цієї системи – збереження традиційного написання, але з позначенням умовними знаками зміненої вимови. Зберігається буква «ѣ» (ять) (з читанням її як [i] або [ji]), над іншими голосними, вимова яких також зазнала ікавізму (змінилась на [i]), ставляться дашки.

Максимовичівка // Вікіпедія. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B0>. – Назва з екрана.

День української писемності та мови [Електронний ресурс] : презентація // Освітній проєкт «На Урок» для вчителів. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-den-ukra-nsko-pisemnosti-ta-movi-267499.html>. – Назва з екрана.

Ярижка	Максимовичівка
Крій	Кра́й (вскрай)
Нись	Не́сь
Нись	Но́сь
Бривъ	Бре́въ (брель)
Бривъ	Бро́въ (бровей)
Визъ	Ве́зь
Визъ	Во́зь
Нижъ	Но́жь
Нижка	Но́жка
Нижный	Нѣжный
Миж	Ме́жь
За-мижъ	За-му́жь
Бигъ	Бо́гъ
Бигъ	Бѣ́гъ
Бездилье	Бездо́лье
Бездилье	Бездѣ́лье
Окрипъ	Окро́пъ
Окрипъ	Окрѣ́пъ

Живучи в Україні, Максимович підтримував тісні творчі й особисті зв'язки з Тарасом Шевченком, Петром Гулаком-Артемовським, Євгеном Гребінкою, Миколою Костомаровим, Михайлом Щепкіним, Адамом Міцкевичем та іншими визначними діячами науки й культури.

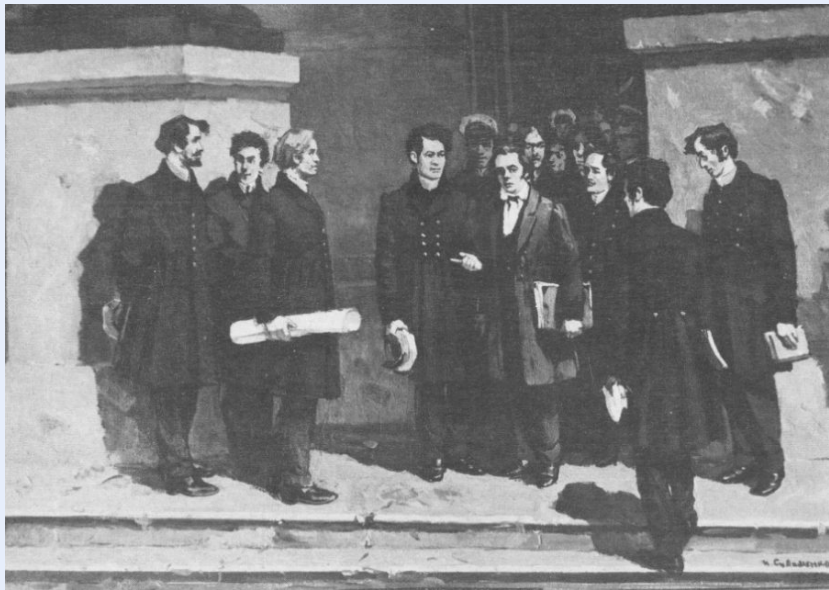
Через поганий стан здоров'я в 1845 р. пішов у відставку й решту життя присвятив винятково науково-літературній діяльності, яку провадив на своєму хуторі Михайлова Гора біля села Прохорівки Золотоніського повіту, де й помер.

Михайло Максимович. Коротка біографія [Електронний ресурс] // Dovidka.biz.ua. – Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/mihaylo-maksimovich-korotka-biografiya>. – Назва з екрана.

Могила М. Максимовича.
Михайлова Гора, Канівський р-н
Черкащини

1846 р. М. О. Максимович тісно пов'язує свою діяльність із Кирило-Мефодіївським товариством. Особливо дружні стосунки ще раніше склалися з Тарасом Шевченком. Вирішено було видавати журнал. Михайло Олександрович готує видання літературних пам'яток доби Київської Русі. Однак спільна праця перервана арештами кирило-мефодіївців.

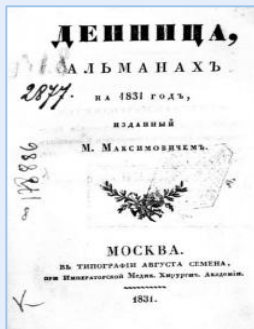

Кирило-Мефодіївське товариство. Сучасний малюнок

Участь Максимовича у діяльності Кирило-Мефодіївського братства, дружба з Тарасом Шевченком, сміливі заяви на захист української мови, історії, права українців на національну ідентичність – остаточно утвердили в очах тодішніх владців небезпечність вченого. Спроби повернутися до викладацької діяльності в Київському університеті чи деінде стикаються з відмовами. Не допомагають листи до колег-професорів і міністра Уварова.

Таємниця життя і світогляду Михайла Максимовича /
Микола Томенко // Новинарня : сайт. – Режим доступу:
<https://novynarnia.com/2019/09/15/tayemnitsya-zhittya-i-svitoglyadu-mihayla-maksimovicha/>

Публікації М. Максимовича

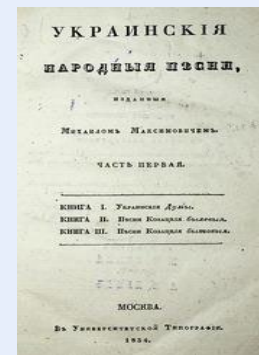

Денница : альманах на 1831 год / изданный М. Максимовичем. – Москва : В тип. Августа Семена, 1831. – LVIII, 140, 240 с.

Переклад назви: Денница.

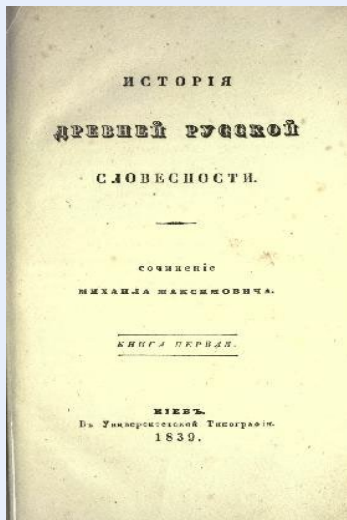
Украинскія народныя пѣсни / изд. Михаилом Максимовичем. – Москва : В Унив. Тип., 1834. – 198 с. – Режим доступа: https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Ukrainskia_narodnya_pesni/. – Назва з екрана.

Переклад назви: Українські народні пісні.

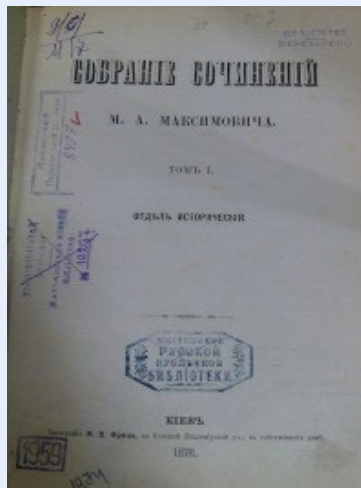

Откуда идет русская земля, по сказанию Несторовой повести и по другим старинным писаниям русским / сочинение Михаила Максимовича. – Киев : В Университетской тип., 1837. – 148 с. – Режим доступа: https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Otkuda_idet_rusaskaia_zemlia_po_s_kazaniu_Nestorovoi_povesti_i_po_drugim_starinm_pisaniiam_russkym_ru/. – Назва з екрана.

Переклад назви: Звідки походить руська земля, за сказанням Несторової повісті та за іншими старовинними писаннями руськими.

История древней русской словесности. Кн. 1 / соч. Михайла Максимовича. – Киев : В Университетской типографии, 1830. – 226 с.
Переклад назви: Історія давньої руської мови.

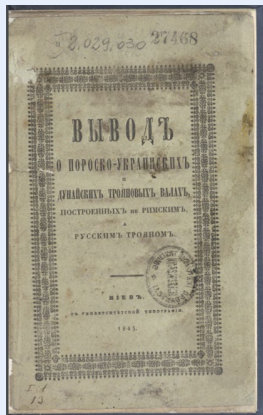

Собрание сочинений / М. А. Максимовича ; под ред. В. Б. Антоновича – Киев, 1876. – 848 с.
Переклад назви: Збірник творів.

Киевлянин / издал Михаил Максимович. – Киев : В университетской типографии. – 1840. – Кн. 1. – 328 с. ; 1841. – Кн. 2. – 328 с. ; 1850. – Кн. 3. – 218 с. – Режим доступа: https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Kyevliany_n_Knyha_1_Na_1840_hod_ros/ ;
https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Kyevliany_n_Knyha_2_Na_1841_hod_ros/ ;
https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Kyevliany_n_Knyha_3_Na_1850_hod_ros/. – Назва з екрана.

Переклад назви: Киянин.

Вывод о пороско-украинских и дунайских трояновых валах, построенных не римским, а русским Трояном / Максимович Михаил Александрович (псевд. Димитрий Киянин). – Киев : В университетской типографии, 1845. – 43, [3] с. – Режим доступа: https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Vvod_o_porosko-ukraynskykh_y_dunaiskykh_troianovkh_valakh_postroennkh_ne_rymskym_a_russkym_Troianom/. – Назва з екрана.

Переклад назви: Висновок про поросько-українські та дунайські троянові вали, побудовані не римським, а російським Трояном.

Сборникъ украинскихъ пѣсень / издаваемый Михайломъ Максимовичемъ. – Киев : В Тип. Феофила Глюксберга, 1849. – 128 с. – Режим доступа:

https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Sbornik_ukrainskih_pesen/. –

Назва з екрана.

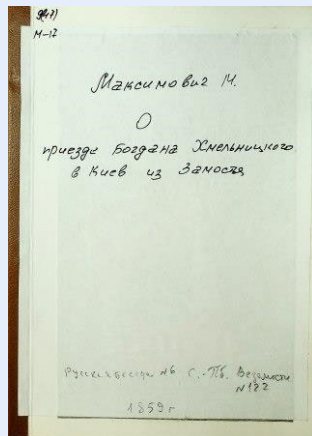
Переклад назви: Збірник українських пісень.

Псалмы, переложенные на украинское наречие / перелож. М. Максимович. – Москва : В тип. Каткова и К°, 1859. – 41, [2] с. – Режим доступа:

https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Psalm_perelozhenne_na_ukraynskoe_narchie/. – Назва з екрана.

Переклад назви: Псалми, перекладені на українську говірку.

О приезде Богдана Хмельницкого в Киев из Замостья : (пятое письмо к М. П. Погодину) / М. Максимович // Санкт-Петербург : [Оттиск из] Русская беседа, № 6. – 1859. – 100 с.

Переклад назви: Про приїзд Богдана Хмельницького до Києва із Замостя.

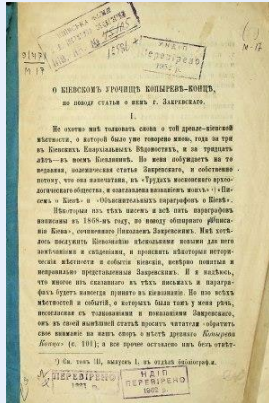
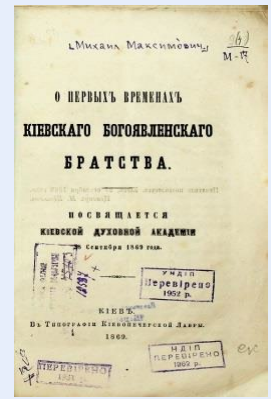
Сказание о Межигорском монастыре / Михаил Максимович. – Киев : В типографии Федорова, 1865 (Из Киевских Епархиальных Ведомостей № 6, 1865 г.). – 42 с.

Переклад назви: Сказання про Межигірський монастир.

О первых временах Киевского Богоявленского братства : посвящается Киевской Духовной Академии, 28 сентября 1869 года / [М. Максимович]. – Киев : В Типографии Киево-печерской Лавры, 1869. – 40 с.

Переклад назви: Про перші часи Київського Богоявленського братства.

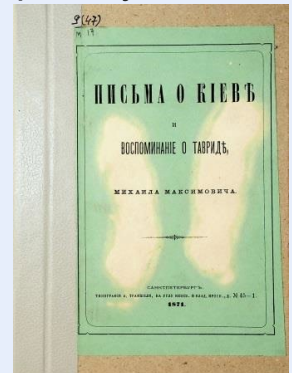

О Киевском урочище Копырев-Конце, по поводу статьи о нем Г. Закревского / М. Максимович. – Киев : [Оттиск из] "Собр. соч.", т. 3, вып. 1, 1871. – 13 с.

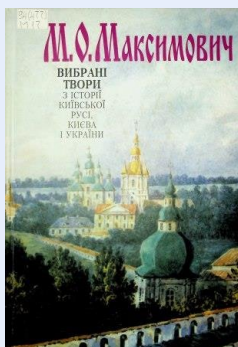
Переклад назви: Про Київське урочище Копирів кінець, з приводу статті про нього Г. Закревського.

Письма о Киеве и воспоминание о Тавриде / [соч.] Михайла Максимовича. – Санкт-Петербург : Типография А. Траншеля, 1871. – 154, II с.

Переклад назви: Листи про Київ та спогад про Тавриду.

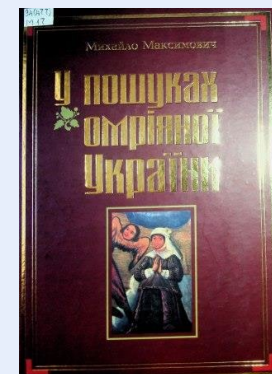

Дні та місяці українського селянина / Михайло Максимович : пер. з рос. – Київ : Обереги, 2002. – 189 с. – Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Maksymovych_Mykhailo/Dni_i_misiatsi_ukrainskoho_selianyina/. – Назва з екрана.

Вибрані твори з історії Київської Русі, Києва і України / М. О. Максимович ; уклад., коротка біогр. та комент. П. Г. Маркова. – Київ : Вища школа, 2004. – 503 с.; іл.

У пошуках омріяної України : вибрані українознавчі твори / Михайло Максимович ; упоряд. і вступ. ст. В. Короткого. – Київ : Либідь, 2003. – 360 с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України).

Галерея | Праці першого ректора університету Св. Володимира Михайла Максимовича в бібліотечних збірках та історичних колекціях НБУВ

Прці першого ректора університету Св. Володимира Михайла Максимовича в бібліотечних збірках та історичних колекціях НБУВ

Михайло Олександрович Максимович був одним з останніх у світовій науці енциклопедистів. Бажко вчить переказати всі сфери його діяльності: ботаніка, історія, етнографія, література, археологія, філософія, поезія. Діалогічність, різноманітність і творча обдарованість М. Максимовича: «він був по-людськи давним-давнім й сучасним мовою (при цьому глибокі знання мав як російською, так і українською мовою) вкраїни його сучасників. Тим не дивно, що саме йому випала честь стати організатором і першим ректором Київського університету Св. Володимира».

Народився Михайло Олександрович 3 вересня 1804 р. у дворянській родині на хуторі Тинківщина (нині село Богуславка, Черкаська область, Київська область) (тепер – Черкаська область). Рід Максимовичів у гетьманські часи входить до кола козацьких старшинських родів і походить від Михайла Вітовського, який жив у другій половині XVII ст. в Києві, на Печерську, і прозивався Печерським. Здобувши освітню освіту в Київській школі, вчителював 1812–1819 рр. навчався в гімназії у Новгороді-Сіверському, потім ішов до сестрички. Служив в полку поручком. По закінченні навчального закладу М. Максимович вступив до Московського університету на відділ словесності, але через два роки переїздить на природно-математичний факультет, згодом поєднує викладати з і заняття з мовознавства. Після закінчення природного відділення в 1823 р. М. Максимовича залишили при університеті для наукової і викладавської роботи. Починав читати лекції з ботаніки, але у 1827 р. захистив дисертацію на тему «Про систему рослинного царства», де провів роботу, почавши ще у XVII ст. царівцями біологом Карлом Ліннеєм. Результати своїх досліджень він опублікував у дитинячому «Словесні ботаниці» (1828–1831), першій науковій праці публічного роду, виданій у Росії. Слідом за цим (1833 р.) він опублікував популярну, розраховану на широкі читальні зацікавлення, книгу з природознавства. Тоді ж М. Максимович, ще не досягши тридцятирічного віку, був затверджений у званні професора й обійняв посаду завкаучка кафедри ботаніки Московського університету.

Проте наукові інтереси молодого вченого як ніколи не обмежувалися ботанікою. Він глибоко ознайомився з історією природознавчої науки, звернувшись зокрема до фізики. При цьому саму природу прагнув зрозуміти загальною, на рівні філософського роздумування. В історичній праці М. Максимович сформувався під впливом професора філософії Московського університету швейцарця М. Г. Павлова, який своєю чергою був учнем фізикана з Харківського університету І. Б. Шваца (саме він працює в Україні – в історичній науці – завідувачем відомою класичною філософією). Як і М. Павлов, Максимович захоплювався новітніми німецькими вченнями й орієнтувався на натурфілософію.

Контактна інформація
Відділ бібліотечних збірок та історичних колекцій НБУВ
Корпус №2 вул. Володимирська, 52
3-й поверх, приміщення № 307-3
+38 (044) 234-02-45 (вхідні)
+38 (044) 235-41-96 (посл. запису читачів)
Резюме роботи
Інститут укралогознавства

Праці першого ректора університету Св. Володимира Михайла Максимовича в бібліотечних збірках та історичних колекціях НБУВ / виставку підготувала Гуржій І. О. // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіц. сайт. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5026>. – Назва з екрана.

«Я син свого народу»

3 нагоди 219-річчя від дня народження видатного українського вченого-енциклопедиста, історика, етнографа, фольклориста, філолога, поета, ботаника, першого ректора університету ім. Св. Володимира

МИХАЙЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ МАКСИМОВИЧ

1804 - 1873 рр.

Народився на хуторі Тинківщина (тепер у складі села Богуславка, Черкаська область, Україна) у сні Олександра Івановича Максимовича (1782 - 1851) помісного судді та Глиkerii Федорівни Максимович, у дворянській родині (1789 - 1834).

У 1819 році закінчив Новгород-Сіверський ліцеум. 1823 року закінчив Московський університет (словесний і природний відділи філософського факультету, згодом ще й медичний). Залишився при університеті для науково-вченської праці, викладав ботаніку. 1833 року одержав учений ступінь доктора й був іменуваний ординарним професором на кафедрі ботаніки Московського університету. 1834 року у відритому тоді університеті Св. Володимира Максимович отримав професуру російської словесності й був обраний його першим ректором.

Через поганий стан здоров'я 1845 року лішив у відставку й результати присвятив величезно науково-педагогічній діяльності, яку провадив на своєму хуторі Михайлово Горі біля села Прохорівки Золотоніського повіту, де й помер.

Максимович М. О. У пошуках окрімної України: вибр. українськ. творів / М. О. Максимович; упоряд. вступ. ст. В. Каротий. - Київ: Либідь, 2003. - 360 с.

«Я си своего народа»

«Я син свого народу» : з нагоди 219-річчя від дня народження видатного українського вченого-енциклопедиста, історика, етнографа, фольклориста, філолога, поета, ботаніка, першого ректора університету ім. Св. Володимира Михайла Олександровича Максимовича : [вірт. виставка] // Наукова бібліотека ім. М. Максимовича ЧНУ ім. Б. Хмельницького : офіц. сайт. – Режим доступу: <https://biblioteka.cdu.edu.ua/index.php/naukovo-prosvitnytski-zakhody/virtualni-vystavky/2-uncategorised/304-ya-syn-svoho-narodu.html>. – Назва з екрана.

ПЕРШИЙ РЕКТОР КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

POSTED ON 05.09.2014 BY ADMIN

(до 210-річчя від дня народження Михайла Олександровича Максимовича)

**«Рідко коли вчений минулого століття зберігав таку доброзичливу
близькість з молодими поколіннями, як Максимович»**

I. Житецький

Михайло Олександрович Максимович (3.09.1804 – 10.11.1873) народився на хуторі Тимківщина Золотоніського повіту Полтавської губернії (нині с. Богуславець Черкаської обл.)

У 1819 р. закінчив Новгород—Сіверську гімназію, а в 1823 р. – Московський університет. Був залишений при університеті, займався науково-академічною працею, викладав ботаніку. У 1833 р. одержав учений ступінь доктора, став ординарним професором і завідувачем кафедри ботаніки Московського

університету. В 1834 р., після відкриття в Києві університету, – завідувач кафедри російської словесності й декан історико-філологічного факультету. З жовтня 1834 р. до кінця 1835 р. – ректор університету Святого Володимира. Вчений прагнув втілити в життя свій план удосконалення освіти в країні, однак через часті хвороби в 1845 р. пішов у відставку. Решту життя присвятив науковій діяльності.

Михайло Олександрович відомий як вчений-природознавець, ботанік, філолог, етнограф, фольклорист, історик, енциклопедист, літератор, поет, філософ, перекладач, основоположник вітчизняної історіографії. Він здобув славу й загальне визнання як видатний учений і педагог, почесний професор багатьох російських і європейських університетів, член низки наукових товариств. Завдяки

Перший ректор Київського університету : (до 210-річчя від дня народження Михайла Олександровича Максимовича) : [вірт. виставка] / підготувала Куліш Аліна // Педагогічний музей України : сайт. – Режим доступу: http://pmu.in.ua/virtual-exhibitions/vistavki_2011_2014/first_rector_kiev_univ/. – Назва з екрана.

Наукові дослідження про М. Максимовича

Діяльність та наукова спадщина Михайла Максимовича в контексті творення світогляду «українського світу» в XIX столітті

DOI: [https://doi.org/10.31548/hspedagog13\(1\).2022.170-178](https://doi.org/10.31548/hspedagog13(1).2022.170-178)

М. Томенко

Анотація

Досліджено світоглядні цінності в поглядах та науковій діяльності першого ректора Київського університету Святого Володимира, видатного вченого Михайла Олександровича Максимовича. Розглянуто його життєвий шлях, наукове становлення, широту наукових інтересів та поглядів. Коло наукових інтересів М. Максимовича складало природничі та космологічні студії, етнографію та фольклор, філософську творчість, в якій він вступив до Григорія Сковородо універсального українського «філософа серця». Інтерес вченого до «валоросійської» тематики спричинив еволюцію Максимовича в бік проукраїнських поглядів. Побудовано в загальному контексті є його прагнення перетворити Київський університет на осередок української науки та культури, де викладали 5 талановитих, високоосвічених осіб, зокрема Микола Гоголь. Відстоюється положення про те, що саме проукраїнські погляди Максимовича вплинули на недопущення його після одужання до адміністративних та наукових посад в Київському університеті. Особливу увагу приділено науковим працям вченого в галузі етносоціології, особливостей української характерології, менталітету. Вартий уваги є висновок дослідника щодо «покрилого духу» росіян та «пристрасності, короткої твердості і сили пошуття» українського духу. Максимович брав активну участь у філологічній дискусії з Михайлом Погодіним, відстоюючи положення щодо хронологічної першості та походження української мови від часів князів України-Руси, самостійності української слов'янської історії. На підставі проведеного дослідження запропоновано самостійний науковий висновок щодо місця, громадянської позиції та ролі Михайла Максимовича як першого ректора Київського університету Святого Володимира та вченого у творенні української ідеї, світогляду «українського світу» в період XIX століття.

Повний текст:

[PDF](#)

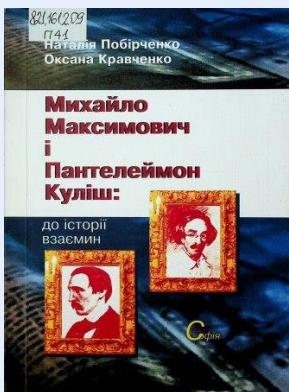
Томенко, М. Діяльність та наукова спадщина Михайла Максимовича в контексті творення світогляду «українського світу» в XIX столітті [Електронний ресурс] / М. Томенко // Гуманітарні студії : педагогіка, психологія, філософія. – 2022. – Т. 13, № 1. – Режим доступу: [https://doi.org/10.31548/hspedagog13\(1\).2022.170-178](https://doi.org/10.31548/hspedagog13(1).2022.170-178).

Назва з екрана.

Єремєєв, П. Релігійні образи у наукових роботах Михайла Максимовича [Електронний ресурс] / Павло Єремєєв // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки». – 2022. – № 35. – С. 53–66. – Режим доступу: <https://doi.org/10.26565/2227-6505-2022-35-06>. – Назва з екрана.

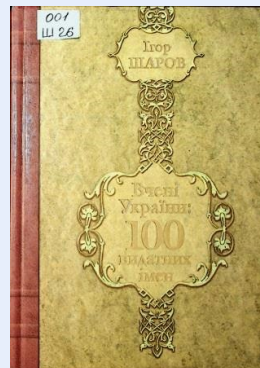

Гулак, В. М. Творча спадщина М. О. Максимовича (1804–1873) у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (до 215-річчя від дня народження) [Електронний ресурс] // The 9th International youth conference – Perspectives of science and education (May 10, 2019). – 2019. – С. 31-41. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716105/>. – Назва з екрана.

Побірченко, Н. Михайло Максимович і Пантелеймон Куліш: до історії взаємин / Наталія Побірченко, Оксана Кравченко. – Умань : Софія, 2007. – 166 с.

Шаров, І. Максимович Михайло Олександрович (1804–1873) : не покину Україну // Вчені України : 100 видатних імен / Ігор Шаров. – Київ : АртЕк, 2006. – С. 239–252.

ТВОРЧА СПАДЩИНА М. О. МАКСИМОВИЧА (1804–1873) У ФОНДІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО (ДО 215-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

ГУЛАК В. М. молодий науковий співробітник
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського
м. Київ, Україна

У кінці XVIII ст. територія України була розділена між Австрією (20% площі) і Росією (80%) і українці держалися окремим народом. У XIX ст. вступило в обертання ідею соборності України, яка мала привертати до себе уваження державних, культурних, національних і соціальних інституцій. Ідея культурної єдності і збереження національних культурних традицій в широкому середовищі проробила реальний український культурний наслідок.

Завдання на теперешню роботу викладачі українського мовно-літературного факультету вивчили та аналізували, підготували тези, українські педагогічні науковці були призначені в російську діаспору. Протягом XIX ст. педагогічне життя українців створювалося в умовах історичної боротьби з російським імперіалізмом.

Саме в цей час розпочалася наукова діяльність видатного вченого і педагога М. О. Максимовича. Його інтереси були надзвичайно широкі. Дослідження з питань мовознавства, літератури, історії, етнографії, фольклору та археології з найвищим рівнем у розвитку української науки і культури.

Мета статті: висвітлити життєвий і творчий шлях видатного педагога, історика, етнографа, мовознавця М. О. Максимовича, проаналізувати його внесок у науку і освіту, що збереглося у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на заочній конференції для вивчення та розвитку бібліотечної та інформаційної послуги.

Вікіпедія

Максимович Михайло Олександрович [редагувати]

Матеріал в Вікіпедії — вільний енциклопедичний ресурс.

У Вікіпедії є статті про інших людей із прізвищем Максимович.

Максимович Михайло Олександрович (3 (15) вересня 1804, хутір Тимківщина, нині Богуславська, Потіївська губернія — 10 (22) листопада 1873, хутір Михайлова Гора біля Прогирів, нині Канівський район) — видатний український науковець, одиозний професор, енциклопедист, фольклорист, історик, філософ, етнограф, ботаник, мистецтвознавець, архітектор, природознавець, педагог, редактор стародавнього київського критико-наукового журналу "Перекладач". Член (співіменного) товариства мистецтвознавців-філологів та вільного товариства імені Іоанна-Кристофора Тімошевського, основоположник вільничаної ботаники.

Перший ректор Імператорського університету Святого Володимира (в м. Київ — н.ч. м. Тараса Шевченка).

Життєпис [редагувати]

1. Хитітєпис
2. Родина
3. Наукова діяльність
4. Твори
5. Ушлюблені публіки
6. Діти, Тітєки
7. Тітєки
8. Дітєра
9. Публікація
10. Публікація

Життєпис [редагувати]

Народився на хуторі Тимківщина (тепер у складі села Богуславка, Черкаська область, Україна) у селі Олександрівка вояцького Максимовича (1712—1811), ільчичого (судячи за Пливецького Максимовича, до шлюбу Тимковича) (1795—1834).

У 1819 році закінчив Новоросійський ліцей.

1823 року закінчив Московський університет (словесний і природничий відділи Філософського факультету, згодом ще й медичний). Закінчивши при університеті для науково-авансированої праці, вступив до ботаніки.

1825 року одружився науковий студент, доктор й був іменованим одиозним професором на кафедрі ботаники Московського університету.

1824 року був обраний першим ректором Новоросійського Університету Св. Володимира в м. Київ — н.ч. м. Тараса Шевченка).

Через кілька років одружився 1835 року після вступу й решту життя присвятив виключно науково-етнографічній діяльності, яку проводив на земцях Михайлова Гора біля села Прогирів. Золотоніського повіту, де й помер.

Максимович не раз намагався повернутися до активної науково-авансированої діяльності, однак російське міністерство освіти, похитуючись українськими поглядами Максимовича, усього його від науково-авансированої діяльності.

Живучи в Україні, Максимович підтримував тісні зв'язки з Тарасом Шевченком, Петром Гулак-Артемовським, Селемем Грінковим, Миколою Костомаровим, Михайлом Шевченком, Адамом Міцкевичем та іншими вільничанми діячами мистецтв й науки.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Пошук...

Про Інститут | Нормативно-правові акти | Звернення й запити | Пресцентр | Тести | Контакти

Головна / Історичний календар / Вересень / 15 / 1804 — народився Михайло Максимович, вчений, перший ректор Київського університету

1804 — народився Михайло Максимович, вчений, перший ректор Київського університету

1804, 15 вересня на Згарській хуторі Тимківщина (нині Черкаська область) у дворянській родині народився Михайло Максимович — визначний український вчений-енциклопедист, ботаник, зоолог, натураліст, історик, археолог, етнограф, фольклорист, філолог, організатор професор російської словесності Імператорського університету Святого Володимира та перший його ректор.

Максимович Михайло Олександрович
 [Електронний ресурс] // Вікіпедія. — Режим доступу:
https://uk.wikipedia.org/wiki/Максимович_Михайло_Олександрович. — Назва з екрана.

1804 — народився Михайло Максимович, вчений, перший ректор Київського університету
 [Електронний ресурс] // Укр. ін-т нац. пам'яті. — Режим доступу:
<https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/veresen/15/1804-narodyvsya-myhaylo-maksymovych-vchenyy-pershyy-rector-kyivskogo-universytetu>. — Назва з екрана.

УКРАЇНЬСЬКА БІБЛІОТЕЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Национальна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

Пошук статті: Усі рубрики

ГОЛОВНА
РУБРИКИ
ПОШУК
ДОВІДНИК
ПРО ПРОЕКТ
КОНТАКТИ

Кількість користувачів
Сьогодні: 23
За місяць: 866
Кількість статей: 982

А Б В Г Д Е Є Ж З І Й І К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ю Я

Максимович Михайло Олександрович

Рубрики: [Персоналії](#)

Максимович Михайло Олександрович

Максимович Михайло Олександрович [15(03).09.1804, хут. Тимківщина Золотонського пов. Полтавської губ., нині с. Богуславець Золотонського р-ну Черкаської обл. – 22(10).11.1873, хут. Михайлова Гора, поблизу с. Прозорівки, нині Канівського р-ну Черкаської обл.] – науковець-енциклопедист, педагог, просвітник, фольклорист, поет, факхівець у галузі історії, мовознавства, етнографії, біології, один із основоположників української бібліографії, перший ректор Київського університету Святого Володимира (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка).

Походив із старшинського козацького роду, зростає у сім'ї збіднілого дворянина – сільського судді. Закінчив Новгород-Сіверську ліазеву (1819), Московський університет (словесний і природничий відділи філософського факультету, згодом медичний факультет) (1823), у Москві у 1825–1829 рр. викладає господарську ботаніку у садівництві у Землеробській школі. Від 25 лютого 1826 р. завідував університетським ботанічним садом і гербарієм, одночасно викладає природничу історію в університетському Шахматову класі (від 1830 р. – дворянська гімназія). Читав також курс ботаніки в університеті (з 1828 р.) та в Московській комерційній практичній академії.

Захистив магістерську дисертацію з природознавства на тему «О системах растительного царства» (1827), із затвердженням у званні ординарного професора (1833) очолює кафедру ботаніки у Московському університеті.

Паралельно з навчаннями і викладацькою діяльністю працював в університетській бібліотеці, де впорядковував книжки для укладання систематичного каталогу книгозбірки, вивчав флору, збирав колекції рослин та мінералів у Московській губ.

Максимович Михайло Олександрович
[Електронний ресурс] // Українська бібліотечна енциклопедія. – Режим доступу: <https://ube.nlu.org.ua/article/Максимович%20Михайло%20Олександрович>. – Назва з екрана.

Головна Факультет Новини Вступ Мова Схематика довіри

Максимович Михайло Олександрович

Головна > Наукова діяльність > Науково-дослідний центр педагогічного краєзнавства > Архів > Максимович Михайло Олександрович

Максимович Михайло Олександрович (1804-1873) – учений-енциклопедист, факхівець у галузі біології, історії, мовознавства, етнографії, педагог, просвітник, перший ректор Київського університету.

Михайло Максимович народився 3 вересня 1804 р. на хуторі Тимківщина Золотонського повіту Полтавської губернії (тепер Черкаської обл.) в сім'ї маломестних дворян. Батько Олександр Іванович Максимович і мати Пливерія Федорівна Тимківська – вихідці із старшинських козацьких родів, небілгородних дворянства. Батько походив із візькомослужбовців, переймався архітектурою. Мати мала п'ятьох братів і двох сестер. Усі брати закінчили Московський університет, двоє з них – Ілля та Роман – були професорами.

Початкову освіту Михайло здобув у церковнопарафіяльній школі Благочинського жіночого монастиря в Золотоноші (до 1811). Тут він вивчив грамоту, часословці і псалтир. Згодом навчався у свого дядька, доктора права, професора Харківського університету Іллі Федоровича Тимківського в мастку Туранівцях «на початок різних наук і по-латини». Саме дядько й «заронив у душу хлопчика перші зерна любові до філософії та взагалі до науки».

Максимович Михайло Олександрович
[Електронний ресурс] // Факультет соціальної та психологічної освіти Уман. держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини : сайт. – Режим доступу: <https://fspo.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідний-центр-педагогічно/архів/максимович-михайло-олександрович/>. – Назва з екрана.

Відеоматеріали про М. Максимовича

Михайло Максимович – український науковець-інтелектуал [Електронний ресурс] : [Ірина Фаріон про Михайла Максимовича] // Велич особистості, 2017. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ikaMRNPeyhE>. – Назва з екрана.

Михайло Максимович – і його щасливе, хоча й запізніле кохання – Марія [Електронний ресурс] // HRADOLI, 2018. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=SjkYrdeZ_ho. – Назва з екрана.

Сіверський край у житті М. О. Максимовича [Електронний ресурс] // Корсаков, 2018. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=SjkYrdeZ_ho. – Назва з екрана.

Ушанування пам'яті М. Максимовича

Пам'ятна
монета
України

Поштова марка України, 2004 р.,
присвячена 200-річчю з дня
народження М. Максимовича

Краєзнавча премія імені
Михайла Максимовича –
Черкаська обласна
краєзнавча іменна премія
на відзначення досягнень в
галузі вивчення та
популяризації історії й
культури Черкащини

Шукати в цьому блозі Пошук

Повідомити про порушення

МУЗЕЙ

ВІДЕО ЕКСКУРСІЯ 2022
<https://drive.google.com/file/d/1vBhAOenLa8aRfMjGUYTlvb-RazPKYDdL/view?usp=sharing> Вручення обласної краєзнавчої премії імені Михайла Максимовича за 2020 рік на батьківщині Михайла Максимовича у селі Богуславець

Автори

- Тетяна Мокіленко
- Чібіков

Архів повідомлень

- 2024 (6)
 - ШІСТЬМІСЯЦЬ ПРОЄКТ "ПОДОРОЖ СЕРГІЙСЬКІМ БЪАРТАІ ОМІ" Про...
 - Смача (3)
- 2023 (3)
- 2022 (3)
- 2021 (2)
- 2020 (6)
- 2019 (2)
- 2018 (2)
- 2017 (1)
- 2016 (2)
- 2015 (6)
- 2014 (6)
- 2013 (3)

Мітки

- Історія
- Статті

Музей [Музейна кімната Михайла Максимовича] // Богуславецький НВК "ЗОШ І–ІІІ ст. – ДНЗ" ім. М. О. Максимовича : сайт. – Режим доступу: https://boguslav-nvk.blogspot.com/p/blog-page_1207.html. – Назва з екрану.

Золотоніська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів №6 Золотоніської міської ради Черкаської області

ГОЛОВНА НОВИНИ НАГОРОДИ І ВІДЗНАКИ ОГЛОШЕННЯ ФОТОГАЛЕРЕЯ КОНТАКТИ

Вітання з Днем народження

Музейна кімната М.О.Максимовича

<http://localhost:37102/2P164ow>

Музейна кімната М.О.Максимовича

У 2011 році на фасаді школи була встановлена Меморіальна дошка М.О.Максимовича. Ми горді з того, що в нашій школі початкову освіту здобув Михайло Олександрович Максимович, перший ректор Київського університету.

Під час екскурсії у музейній кімнаті учні розповідають про видатного земляка. На схибі віну М.Максимович надіслав своєму колишньому учневі Котляревському, що став на той час уже професором вірш, де були й такі слова:

Споминайте ж мене хоч мислями,
 Споминайте мене хоч устами,
 Споминайте мене добрими словами -
 Я ж був хлопцем добрий поміж вами.

То кому ж як не нам, золотонісцям, виконати цей заповіт. Із своїх 69 років життя більшу частину його, близько сорока, Михайло Олександрович провів на Золотоніщині, або поблизу неї: 8 дитини (1804 – 1812) і 32 прохорівських. Перший і останній подих цього видатного вченого і великого патріота пов'язаний з

Музейна кімната М. О. Максимовича // Золотоніська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 6 Золотоніської міської ради Черкаської області : сайт. – Режим доступу: <https://zolotonosha-6.school.org.ua/muzejna-kimnata-momaksimovicha-14-13-35-23-05-2022/>. – Назва з екрану.

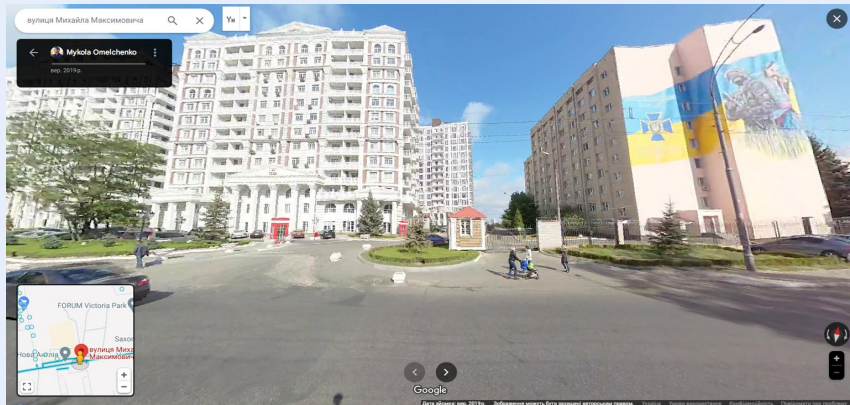
Меморіальна дошка на честь першого ректора М. Максимовича на фасаді Червоного корпусу КНУ ім. Тараса Шевченка

Меморіальна стела на честь М. О. Максимовича на фасаді наукової бібліотеки Черкаського національного університету

Головний корпус Наукової бібліотеки імені М. Максимовича КНУ ім. Тараса Шевченка

вул. Михайла Максимовича (Київ)

вул. Михайла Максимовича (Львів)

вул. Михайла Максимовича (Черкаси)

вул. Михайла Максимовича (Канів, Черкаська обл.)

Адреса: вул. Берлінського М., 9.
Київ, 04060, Україна
<https://dnpb.gov.ua/ua/>

E-mail:

dnpb@i.ua (для офіційних звернень)

dovidka_dnpb@i.ua (для довідок)

fond.dnpb@ukr.net (послуги для віддалених користувачів)

metodist22@ukr.net (методичний супровід)

Виставку підготувала **Жигалюк А. В.** – провідний бібліотекар відділу зберігання фонду та обслуговування користувачів;

відповідальна – завідувач відділу зберігання фонду та обслуговування користувачів **Бондарчук О. Б.**

Використано матеріали з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Інтернет-ресурси (дата звернення 23.08.2024).